

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

BRNO 1982

ta /aus derselben Schüssel/ wurden bereits auf einem Erdhaufen gefunden, der aus dem Objekt ausge-
baggert war. Das Bruchstück vom Bauch der Schüssel, das mit senkrechten plastischen Leisten aus dem
Gefäßinneren herausgedrückt und durch Reihen kleiner Einritzungen verziert war, hat Analogien in der
Keramik aus Siedlungsobjekten, z.B. aus Brod n, Dyjí I, Drnholec und Ladná, und kann in die 1. Hälfte
des 3. Jahrhunderts eingereiht werden. Die Tierknochen bestimmte Z. Kratochvíl als Knochen des Haus-
auerochses.

Objekt Nr. 2 war ziemlich durch den Aushub gestört und man kann seinen Charakter nicht bestimmen.
Es enthielt bloss Tierknochen, die dem Hausauerochs, Hausschwein und Hausschaf angehören.

NÁLEZY Z DOBY ŘÍMSKÉ ZE ŠTĚRKOVNY V MUŠOVĚ

/okr. Břeclav/

Dagmar Jelínková, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 11/

Ze štěrkovny Státního statku v Mušově byly doposud známy nálezy, patřící do období eneolitu, dále kul-
tuře únětické, kultuře velatické a laténskému období¹.

Nové nálezy poskytují doklady o tom, že místo bylo osídleno i v mladší době římské. Jde o nečleněnou
širokou mísu s mírně zataženým okrajem a prohnutou spodní částí, vytvářející nožku a o esovitě profilova-
ný oboustranně otevřený trychtýřovitý keramický tvar, jehož stěny byly z vnější strany perforovány hustý-
mi řadami drobných otvorů. Tato cedníkovitá forma se údajně nacházela širším okrajem v misce. Ani na je-
jím ústí, ani na spodním okraji nebyly zjištěny stopy po opotřebení. Oba exempláře byly předány pracovní-
kům AÚ ČSAV traktoristou s. Brabcem z Pasohlávek, podle jehož sdělení pocházejí z objektu porušeného
při bagrování v květnu 1980 v severozápadní stěně štěrkovny. Při ověřování místa nálezu byla v uvedeném
místě zjištěna narušená jáma o průměru 120 cm, jejíž výplň tvořil hnědošedý zásyp s ojedinělými uhlíky
/objekt č. 1/. Ze zásypu byly vybrány dva menší laténské střepy. K bližšímu chronologickému zařazení ná-
lezu z doby římské může sloužit především miska. Miska tohoto typu je běžná od 2. až do 4. století². Po-
měrně hrubé provedení a zejména drsný nehlazený povrch hovoří spíše pro mladší dobu římskou. Účel ced-
níkovité nádoby, které se vyskytují ve všech pravěkých obdobích, je zatím těžko určitelný. V literatuře se
objevují různé názory, že šlo o nádoby na přípravu sýrů, na tlačení plodů, na konzervaci plodů, k získá-
vání medu, že sloužily jako lampy, nakuřovadla, je jim připisována i funkce při udržování ohně atd.³

Tvarově nejbližší nález s prohnutými stěnami pochází z Dewitz⁴ /NDR/ a je datován na počátek 5. stol.
Z našeho území z doby římské jsou známy trychtýřovité cedníkovité tvary z Dobřichova-Piřchory a ze sídli-
ště ve Vícemilicích⁵.

Poznámky :

- 1 S. Stuchlík, Únětický hrob s bronzovou dýkou s litou rukojetí z Mušova, AR XXXII, 1980, 381.
- 2 J. Tejral - D. Jelínková, Nové nálezy z doby římské v Brodě nad Dyjí, AR XXXII 1980, 394-411.
- 3 K. Willvonseder, Zur Verwendung der urzeitlichen "Siebgefäße", MAGW LXII, 1932, 217-222.
- 4 R. u. E. Dunkel: Ausgrabungen und Funde 26, 1981, 29-39.
- 5 F. Kalousek - R.M. Pernička: Die römzeitliche Siedlung bei Vícemilice in Mähren, SPFFBU E 1
/1956/ 72 a. d., Taf. XI:1; E. Beninger - H. Freising: Die germanischen Bodenfunde in Mähren,
Reichenberg 1933, 63.

Kaiserzeitliche Funde aus der Schottergrube in Mušov /Bez. Břeclav/. Aus
der Schottergrube des Staatlichen Gutes in Mušov waren bisher Funde bekannt, die in den äneolithischen
Zeitabschnitt, ferner der Úněticer- und der Velaticer Kultur sowie der Latènezeit angehörten.

Neue Funde gewähren Belege darüber, dass der Ort auch in der jüngeren römischen Kaiserzeit be-
siedelt war. Es handelt sich um eine Schüssel mit mässig eingezogenem Rand und um eine S-förmig profi-
lierte beiderseitig geöffnete trichterartige Form, deren Wände von der äusseren Seite durch dichte Rei-
hen kleiner Öffnungen perforiert sind. Weder an seiner Mündung noch auf dem unteren Rand waren Ab-
nützungsspuren festgestellt worden. Diese Exemplare wurden Mitarbeitern des AÚ ČSAV übergeben und
stammen angeblich aus einem gestörten Objekt, aus der nordwestlichen Wand der Schottergrube. Bei der
Beglaubigung der angeführten Stelle wurde eine gestörte Grube mit zwei kleineren latènezeitlichen Scher-
ben in der Aufschüttung festgestellt. Die Schüssel kann nach der groben Durchführung und der uneglät-
teten rauhen Oberfläche eher in die jüngere römische Kaiserzeit eingereiht werden. Über den Zweck des
seierartigen Gefäßes gibt es in der Literatur viele Ansichten. Das formlich am nächsten, mit durch-

bogenen Wänden, stammt aus Šárka, allerdings ohne nähere Umstände. Aus der römischen Kaiserzeit ist eine trichterförmige Seiherform aus Dobřichov-Piňchova und aus Vícemilice bekannt.

FUNDE AUS DER RÖMISCHEN KAISERZEIT IN HAVŘICE

/Bez. Hradiště/.

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Bei einer Tiefackerung in der Flur "Obalovo pole", die zwischen den bekannten Lokalitäten Havřice - "Nad zahrádky" und Havřice - "Nad stavem" liegt, wurde eine Reihe von Siedlungsobjekten gestört. Die Lokalität befindet sich östlich von der Abzweigung der Bezirksstrasse Uherský Brod - Vlčnov, in Richtung Havřice. Die Objekte, aus denen wir sog. barbarisches Material gewannen, konzentrierten sich im nördlichen Teil der Lokalität unweit der Kurve zur Brücke über den Fluss Olšava.

HROBY Z DOBY STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ Z BUČOVIC

/okr. Vyškov/

Miloš Čižmář, Martin Geisler, Ivo Rakovský, AÚ ČSAV Brno,
Vratislav Janák, Muzeum Vyškovska Vyškov

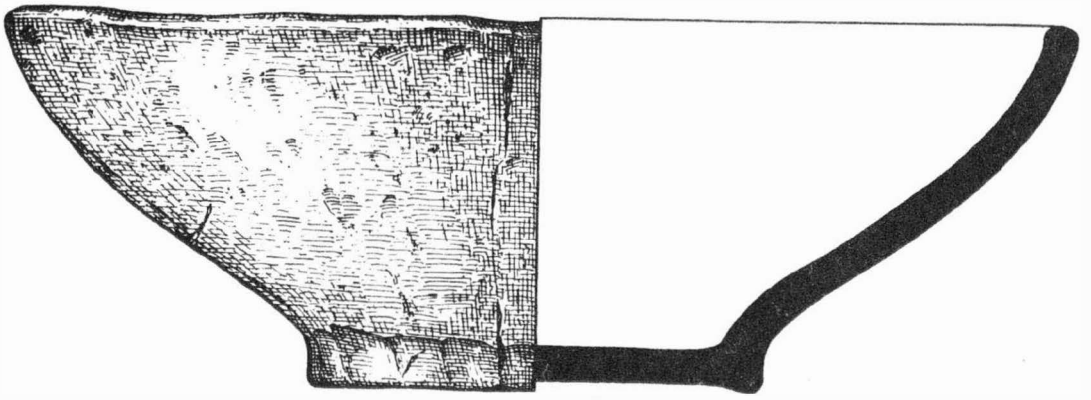
V první polovině května 1980 přinesli pracovníci OSP Vyškov do detašovaného pracoviště Muzea Vyškovska v Bučovicích několik lidských kostí a železný nůž, získané při stavbě nových bytoven. Lokalita se nachází na severním okraji Bučovic, v poloze určené na ZM 1:50 000 / Šlapanice 24 - 43 / souřadnicemi 0,2 cm od V s.č. a 9 cm od S s.č. Archeologické pracoviště Muzea Vyškovska zde provedlo záchranný výzkum, při němž byl prozkoumán zbytek kostrového hrobu /hrob č. 1/. Lokalita byla dále sledována a v měsících červnu a září téhož roku zachránili pracovníci Archeologického ústavu ČSAV v Brně další dva hroby narušené stavebními pracemi /hrob č. 2 a 3/.

Popis hrobů a nálezů:

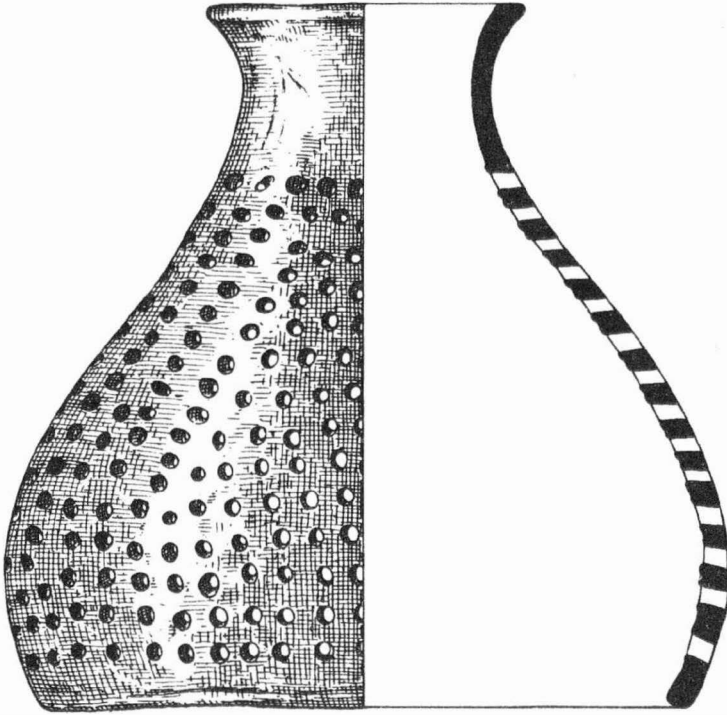
Hrob 1. Zjištěny zbytek kostrového pohřbu, do značné míry zničeného průkopem kanalizace. Tvar hrobové jámy nebylo možno zjistit. Kostra se nacházela v hloubce 110 cm od dnešního povrchu, nadložní vrstva byla mocná 40 cm. Pohřeb byl původně v natažené poloze na zádech a podle polohy lebky byl pravděpodobně orientován směrem západojižním. Dle antropologického posudku M. Štílkové jde o pozůstatky 50-60-tileté ženy, na jejíž lebce je patrna umělá deformace. U kostry se nacházely: železný nůž, železná přezka, drobná bronzová přezka se štítovitým ukončením trnu, drobný stočený pásek z bronzového, plasticky zdobeného plechu s nespojenými konci, uvnitř pásku je drobný korálek z bílé skelné pasty, korálek ze žluté skelné pasty s červenohnědým povlakem, podlouhlý trojboký jantarový korálek, dva hliněné přesleny. Umístění všech předmětů nebylo možno zjistit, přesleny ležely v nohách kostry, korálky byly porůznu rozmístěny v deformované hrudní partii.

Hrob 2. Hrobová jáma přibližně oválného tvaru byla na západní straně porušena výkopem rýhy pro kanalizaci. Na jejím dně v hloubce 110 cm pod dnešním povrchem ležela větší část silně porušené kostry. V původním uložení byly zjištěny spodní části nohou, další části kostry byly druhotně zpřeházeny. Podle části, uložené v původním umístění, byla kostra orientována lebkou k západu. Mezi zbytky kostry se nacházely patrně druhotně přemístěné předměty: železný nůž, drobný neurčitelný železný zlomek, dva drobné korálky ze žluté a jeden z červenohnědé skelné pasty, korálek z hnědé skelné pasty se žlutým pletencovým ornamentem.

Hrob 3. Hrobová jáma měla zhruba obdélný tvar se zaoblenými rohy, její delší stěny byly stupňovitě upraveny. Jáma byla 225 cm dlouhá, 120 cm široká a 230 cm hluboká; stupně podél delších stěn byly vysoké 65 cm. Téměř neporušená kostra ležela natažena na zádech, orientována lebkou k západu. Větší část lebky byla druhotně přemístěna, spodní část levé ruky byla posunuta od kostry a mírně narušena byla také partie hrudníku. V nejbližším okolí kostry se nacházely: v ruce vyrobená širší hluboká mísa, v horní části těla s vhlazovanou výzdobou, horní část většího hrnce s profilovaným okrajem, jehož plece jsou zdobeny jednoduchou rytou vlnicí, osm listovitých železných šipek s tulejí, železný nůž, krátký železný bodec, na jednom konci ohnutý, neurčitelný železný zlomek, bronzová tyčinka na jednom konci profilovaně ukončená, na druhém

1

2

0 5cm

Obr. 11
Mušov /okr. Břeclav/. Štěrkovna státního statku, Keramika z mladší doby římské. - Schottergrube des Staatsgutes. Keramik aus der jüngeren Kaiserzeit.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1980

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhový
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Malinková
Na titulním listě: stříbrná mince z mladohradištního hrobu v Mušově
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejně